

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyně Mgr. Jarmilou Úředníčkovou ve věci
žalobce: **B. U.**

st. příslušnost Uzbekistán
t. č. v Pobytovém a integračním středisku Havířov
735 64 Havířov, Na Kopci 269/5
zastoupeného Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem
sídlem 702 00 Ostrava, Purkyňova 6

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem 170 34 Praha 7, Nad Štolou 3

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 10. 2018 č. j. OAM-149/LE-VL17-P17-2017

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou v zákonné lhůtě se žalobce domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného, kterým mu nebyla udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o azylu).
2. Žalobce namítal, že žalovaný nesprávně vyhodnotil otázku existence vážné újmy, která mu hrozí při návratu do Uzbekistánu. Nedostatečně se vypořádal s obecně známou špatnou situací v Uzbekistánu a odkázal spíše stručně na údajnou změnu v poměrech v zemi po smrti dlouholetého diktátora Islama Karimova, aniž by ovšem zohlednil tu skutečnost, že ani s nástupem nového prezidenta nedošlo k zásadní změně situace v oblasti lidských práv, pronásledování mnoha skupin obyvatelstva, zneužívání justičního a policejního aparátu a neakceptovatelného totalitního pořádku panujícího v zemi. Žalovaný se dle žalobce vůbec nezaobíral obecně známými skutečnostmi konstatovanými mimo jiné ve Zprávě Amnesty International za rok 2016, podle níž policie a důstojníci Národní bezpečnostní služby (SNB) i nadále rutinně mučili a obdobně zneužívali podezřelé a zadržené za účelem přinutit je k přiznání či obvinění dalších, přičemž zvláště intenzivnímu mučení byly vystaveny osoby zadržené z důvodu údajné protistátní činnosti. Běžně praktikované mučení zadržených a vězněných je ignorováno dokonce soudy, které nadále spoléhají na získání přiznání prostřednictvím mučení. Podobně zcela nepřijatelné jsou i podmínky v uzbekistánských vězeních, která jsou zneužívána pro doživotní izolaci nepohodlných osob na základě zcela vykonstruovaných obvinění. Žalobce přitom odkázal na známý případ vězně svědomí A. F. Dle žalobce výše uvedené informace pocházející ze zdrojů renomovaných lidskoprávních organizací se pak bohužel netýkají pouze aktivních ochránců lidských práv nebo osob nepohodlných uzbekému režimu, nýbrž výše rozvedené hrozby mohou s nikoliv nízkou pravděpodobností postihnout i jeho, jelikož je osobou, která by se měla vrátit do Uzbekistánu proti své vůli a která byla v zemi „západního světa“ několikrát umístěna v zařízeních pro omezení osobní svobody včetně „regulérního vězení“, navíc byl v minulosti uzbekými úřady vyšetřován. V jeho případě nebylo možné opomenout, že uzbeké úřady v rámci zostřeného boje proti terorismu soustavně šikanují pracovní migranty vracějící se ze zahraničí pod záminkou boje proti terorismu. Právě on jakožto osoba, která by byla do Uzbekistánu násilně vrácena z České republiky, navíc bez bližších informací, je tak typickým adresátem možného policejního brutálního násilí a následného bezpříkladného svévolného souzení, trestání a mučení. Dále uvedl, že i s ohledem na to, že poměrně vyčerpávajícím způsobem popsal svoji složitou situaci související i s angažmá v zařizování pobytů uzbekých občanů v České republice a z toho plynoucí rizika jeho návratu do Uzbekistánu, povinností žalovaného bylo vyhodnotit situaci navrácených občanů Uzbekistánu v potřebném kontextu. V zemi původu by mohl být vystaven hrozbě vážné újmy zahrnující svévolné zatčení, věznění a dokonce i mučení. Žalovaný uvedené okolnosti vyhodnotil zcela nedostatečně.
3. Žalovaný v písemném vyjádření navrhl zamítnutí žaloby. Zdůraznil, že řádně zjistil skutkový stav věci, shromáždil k daným zjištěním podklady a dbal na to, aby přijaté řešení odpovídalo okolnostem případu. Za účelem spolehlivého zjištění skutečného

stavu byl také s žalobcem veden pohovor, ve kterém měl prostor uvést veškeré důvody, jež jej vedly k opuštění vlasti a popsat všechny potíže, které tam měl. S protokolem o pohovoru byl seznámen, nedoplňoval jej, s jeho obsahem souhlasil, což stvrdil svým podpisem. S podklady pro vydání rozhodnutí se žalobce seznámit nechtěl, nenavrhoval ani žádné další podklady pro rozhodnutí, rovněž se nechtěl vyjádřit ke zdrojům informací a způsobu jejich využití a neuváděl ani žádné další skutečnosti nebo informace, které by měl správní orgán vzít v potaz při posouzení jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný poukázal na to, že problémy žalobce se soukromými osobami, kterým zprostředkoval za úplatu pozvání do České republiky, byly zapříčiněny čistě jeho soukromými aktivitami, tedy zprostředkováváním pozvání do České republiky za účelem výdělků za úplatu, a to i v době, kdy si dle svých vyjádření byl jasně vědom, že osoby, které si u něj pozvání zaplatily, nenajdou z důvodu tehdejší ekonomické krize v České republice zaměstnání a nebudou tedy moci ani reálně do České republiky přicestovat a na náklady vynaložené na pozvání si vydělat finanční prostředky. Pokud žalobce svým jednáním spáchal trestný čin podvodu, nebo minimálně způsobil škodu konkrétním osobám, pak důsledky jeho činů včetně případného oficiálního vyšetření ze strany uzbeckých orgánů, rozhodně nelze považovat za nebezpečí vážné újmy relevantní dle zákona o azylu. Důvodem pro udělení mezinárodní ochrany rozhodně není snaha konkrétního žadatele vyhnout se vyšetřování jeho trestné činnosti či občanským sporům. Žalovaný dále uvedl, že rovněž nemůže pominout zjevnou účelovost podání žádosti o mezinárodní ochranu, neboť k tomu se žalobce rozhodl až poté, co mu bylo pro jeho neoprávněný pobyt na území České republiky orgány policie uloženo správní vyhoštění a byl mu vydán výjezdní příkaz, na jehož základě měl z území České republiky vycestovat. V řízení bylo jednoznačně prokázáno, že potíže uváděné žalobcem nelze považovat za pronásledování či za odůvodněné obavy z pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu. Žalovaný odkázal na závěry v napadeném rozhodnutí. Legalizaci pobytu nelze považovat za důvod pro udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný dále poukázal na to, že jakkoliv v zákoně o azylu není stanovena konkrétní lhůta, v níž je po překročení hranice potřeba požádat o azyl, je třeba, aby podání žádosti následovalo skutečně neprodleně po vstupu do České republiky, nebrání-li tomu nějaké závažné okolnosti. Z řízení ve věci žalobce je ale naprosto zřejmé, že v jeho případě takové okolnosti nenastaly.

4. Krajský soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí podle § 65 a násled. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen s.ř.s.), v mezích žalobních bodů. Při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání rozhodnutí žalovaným (§ 75 odst. 1 a 2 s.ř.s.), a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Soud v souladu s ust. § 51 odst. 1 s.ř.s. rozhodl o žalobě bez nařízení jednání.
5. Ze správního spisu bylo zjištěno, že řízení o udělení mezinárodní ochrany bylo zahájeno žádostí žalobce ze dne 1. 10. 2017. V průběhu správního řízení bylo objasněno, že tvrzeným důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany je snaha žalobce o legalizaci pobytu v České republice, kde žije nepřetržitě již řadu let, ač poslední roky nelegálně. V případě návratu do vlasti se pak obává mafie a dalších soukromých osob, kterým dluží finanční prostředky za zprostředkovaná, ale nerealizovaná pozvání do ČR, rovněž se obává uzbeckých orgánů kvůli podanému

trestnímu oznámení na jeho osobu a propadlému dokladu. Co se týká skutkových zjištění žalovaného z žádosti o udělení mezinárodní ochrany, z údajů k podané žádosti a z pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany, soud v podrobnostech odkazuje na odůvodnění napadeného rozhodnutí, neboť tam uvedená zjištění správního orgánu jsou správná a korespondují s obsahem správního spisu.

6. Součástí správního spisu jsou rovněž informace shromážděné žalovaným ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v Uzbekistánu. Při posuzování žádosti žalobce správní orgán vycházel jednak z výpovědi žalobce ze závazných stanovisek k možnosti vycestování žalovaného ev. č. x a ev. č. x, vydaných v rámci správního řízení o vyhoštění žalobce z České republiky a jak již uvedeno z informací, které žalovaný shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v Uzbekistánu. Konkrétně žalovaný vycházel z Výroční zprávy Human Rights Watch 2018, Uzbekistán, ze dne 18. 1. 2018, Výroční zprávy Amnesty International 2018, Uzbekistán, ze dne 22. 2. 2018, Informace Freedom House, Svoboda ve světě 2018 – Uzbekistán z ledna 2018, z Výroční zprávy Ministerstva zahraničních věcí USA o dodržování lidských práv v Uzbekistánu za rok 2017, ze dne 20. 4. 2018, z Informace Ministerstva zahraničních věcí ČR č. j. 119896/2017-LPTP ze dne 22. 11. 2017 a Informace OAMP – Uzbekistán – Bezpečnostní a politická situace v zemi, ze dne 15. 5. 2018.
7. Ze správního spisu se podává, že v souladu s ust. § 36 odst. 3 správního řádu byla žalobci dána možnost seznámit se s podklady rozhodnutí, vyjádřit se k nim, navrhnout další podklady rozhodnutí či vyjádřit námitky proti zdrojům informací a způsobu jejich využití, případně uvést jakékoliv nové skutečnosti, které by měl správní orgán vzít v potaz při posouzení jeho žádosti. Žalobce se nechtěl s podklady pro vydání rozhodnutí seznámit, nechtěl navrhnout žádné další podklady pro rozhodnutí, nechtěl se ani vyjádřit ke zdrojům informací a způsobu jejich využití a nechtěl ani uvést žádné další skutečnosti nebo informace, které by měl správní orgán vzít v potaz při posouzení jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany.
8. Krajský soud především dospěl k závěru, že žalovaný zjistil skutkový stav v potřebném rozsahu, obstaral si dostatek informací potřebných k vydání rozhodnutí. Shromážděné informace ohledně politické, bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v Uzbekistánu soud považuje za zcela dostatečné a přiměřeně aktuální datu vydání žalobou napadeného rozhodnutí.
9. Žalobní námitka, že žalovaný nesprávně vyhodnotil otázku existence vážné újmy, která žalobci hrozí při návratu do Uzbekistánu, je námitkou ohledně neudělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 1 a odst. 2 zákona o azylu. Podle ust. § 14a odst. 1 zákona o azylu, doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odst. 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.
10. Podle ust. § 14a odst. 2 zákona o azylu, za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské ponižující

zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

11. Žalovaný dospěl k závěru, že po zhodnocení výpovědi žalobce o okolnostech jeho pobytu ve vlasti před odchodem ze země, posouzení jeho hlavních motivů k odchodu z vlasti a z výše citovaných podkladů pro rozhodnutí nelze dospět k závěru, že by mu v případě návratu do vlasti hrozilo přímé a bezprostřední nebezpečí vážné újmy ve smyslu ust. § 14a odst. 1 a odst. 2 zákona o azylu. Je nutno zdůraznit, že doplňkovou ochranu v případě nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu, lze shledat pouze tam, kde takové nebezpečí reálně a bezprostředně hrozí, nikoli tam, kde vůbec nastat nemusí či může nastat jedině v případě přidružení se jiných okolností nebo skutečností, které dosud nelze předjímat. Ve shodě s žalovaným také soud dospěl k závěru, že na základě výpovědi žalobce v průběhu správního řízení o žádosti o mezinárodní ochranu plyne, že žalobce neměl během svého pobytu ve vlasti žádné konkrétní problémy s uzbeckými státními orgány či bezpečnostními složkami, natož v míře odpovídající mučení či nelidskému a ponižujícímu zacházení či trestání, a nebyl tam ani trestně stíhán. Z výpovědi žalobce vyplynulo, že zemi původu opustil s vlastním cestovním dokladem a platným vízem, přes oficiální hraniční přechod, tedy s plným vědomím tamních státních orgánů jako ekonomický migrant a aniž by mu v tom kdokoli, jakkoli bránil. Žalobce označil za hlavní a jediný motiv jeho odchodu z vlasti v roce 2008 snahu o vydělání peněz. Tvrdil-li, že v případě návratu do vlasti se pak obává v současnosti mafie a dalších soukromých osob, kterým dluží finanční prostředky za zprostředkovaná, ale nerealizovaná pozvání do ČR, a rovněž uzbeckých orgánů kvůli podanému trestnímu oznámení na jeho osobu a propadlému dokladu, pak ve shodě s žalovaným také soud zastává názor, že problémy žalobce se soukromými osobami, kterým zprostředkoval za úplatu pozvání do České republiky, které popsal, byly zapříčiněny čistě jeho soukromými aktivitami, tedy zprostředkováváním pozvání do ČR za účelem výdělků za úplatu, a to i v době, kdy si dle svých vlastních vyjádření byl vědom, že osoby, které si u něj pozvání zaplatily, nenajdou z důvodu ekonomické krize v ČR zaměstnání a nebudou tedy moci ani reálně do ČR přicestovat a na náklady vynaložené na pozvání si vydělat finanční prostředky. Soud se ztotožňuje s žalovaným, že pokud žalobce svým jednáním spáchal trestný čin podvodu nebo způsobil škodu konkrétním osobám, pak důsledky jeho činů včetně případného oficiálního vyšetření ze strany uzbeckých orgánů rozhodně nelze považovat za nebezpečí vážné újmy relevantní dle zákona o azylu. Důvodem pro udělení mezinárodní ochrany není snaha konkrétního žadatele vyhnout se vyšetřování jeho trestné činnosti či občanským sporům. Poznamenat v této souvislosti je třeba tu okolnost, že žalobce sdělil, že o údajné snaze uzbeckých orgánů jej nalézt ví pouze z telefonátu bratra. Žádné oficiální kroky, jako např. žádost o jeho vydání do Uzbekistánu, evidentně vůči němu podniknuty nebyly. Žalobce ani nedoložil, že by vůči němu bylo v zemi původu vedeno jakékoli trestní stíhání. Pokud jde o žalobcem tvrzené incidenty se soukromými osobami, jimž vyřídil pozvání do ČR, je nutno poznamenat, že původcem vážné újmy musí být dle § 2 odst. 6 zákona o azylu státní orgán, strana nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem. Původcem vážné újmy se rozumí i soukromá osoba, pokud

lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území, nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmou. Soud souhlasí s názorem žalovaného, že v průběhu správního řízení nebyly zjištěny žádné okolnosti, které by skutečnosti ve smyslu výše uvedeného prokazovaly či reálně naznačovaly. Pokud by jednání věřitelů žalobce vůči němu neslo znaky protiprávnosti, pak má žalobce možnost využít mechanismů, které mu právní řád jeho vlasti poskytuje k ochraně jeho osoby, jak plyne z podkladů pro rozhodnutí. Žalobce ovšem žádné takové kroky neučinil a na pomoc ze strany státu rezignoval. Z jeho výpovědi přitom vyplynulo, že se státními orgány ve své vlasti nikdy žádné problémy neměl, v zemi původu trestně stíhán nebyl, a tak neměl žádné objektivní důvody pro nevyužití tohoto typu pomoci.

12. Neopodstatněné jsou rovněž obavy žalobce, že by v případě návratu do vlasti mohl být trestán pro porušení migračních zákonů Uzbekistánu. Žalovaný se podrobně zabýval pravidly pro vycestování občanů Uzbekistánu a jejich návratem do vlasti. Dle dostupných informací státní orgány Uzbekistánu naopak začaly pod tíhou ekonomické reality podporovat pracovní pobyty občanů v zahraničí. Žalobce vycestoval z vlasti legálním způsobem na základě platných dokladů za účelem práce, nebyl v době svého pobytu ve vlasti trestně stíhán a neměl ani žádné jiné problémy s tamními státními orgány. Veškerá jeho tvrzení, že bude v případě návratu do vlasti zadržen, uvězněn, jsou ničím nepodložené spekulace. Z podkladů rozhodnutí nelze dovodit, že by žalobce byl po návratu do vlasti jakkoliv za svůj pobyt v zahraničí nebo za překročení platnosti uděleného víza postihován či dokonce ohrožen nebezpečím vážné újmy ve smyslu zákona o azylu. V podrobnostech soud odkazuje na odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí, neboť se se závěry správního orgánu zcela ztotožňuje. Případné vycestování žalobce po posouzení informací o zemi původu a skutečností sdělených žalobcem nepředstavuje ani rozpor s mezinárodními závazky České republiky. Shodně s žalovaným také soud zastává názor, že žádost žalobce o mezinárodní ochranu je čistě účelová podaná s jediným cílem, a to legalizovat si další pobyt na území České republiky a vyhnout se hrozícímu vyhoštění.
13. Soud uzavírá, že neshledal vady správního řízení, které by předcházelo vydání napadeného rozhodnutí, žalovaný dostatečně zjistil skutkový stav věci, rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem, proto žalobu jako nedůvodnou zamítl podle § 78 odst. 7 s.ř.s.
14. Podle § 60 odst. 1 s.ř.s. soud nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce ve věci úspěch neměl a žalovanému prokazatelně v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě do dvou týdnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Brno, Moravské náměstí č. 6. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ostrava 31. ledna 2019

Mgr. Jarmila Úředníčková
samosoudkyně